

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

2026-YIL
IYUN/6-SON, I-QISM

ISSN: 2992-8982

<https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz/>

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Bosh muharrir:

Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich

Elektron nashr. 2026-yil, iyun.

Bosh muharrir o'rinbosari:

Karimov Norboy G'aniyevich

Muharrir:

Qurbonov Sherzod Ismatillayevich

Tahrir hay'ati:

Salimov Oqil Umrzoqovich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Abduraxmanov Kalandar Xodjayevich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Rae Kvon Chung, Janubiy Koreya, TDIU faxriy professori, "Nobel" mukofoti laureati
Osman Mesten, Turkiya parlamenti a'zosi, Turkiya – O'zbekiston do'stlik jamiyati rahbari
Axmedov Durbek Kudratillayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Sayfullo Normatovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Kalonov Muxiddin Baxritdinovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Siddiqova Sadoqat G'afforovna, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Xudoyqulov Sadirdin Karimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Maxmudov Nosir, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Samadov Asqarjon Nishonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, professor
Slizovskiy Dimitriy Yegorovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Ikrom Akramovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Eshtayev Alisher Abdug'aniyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xajiyev Baxtiyor Dushaboyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Hakimov Nazar Hakimovich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Musayeva Shoiraz Azimovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), professor
Ali Konak (Ali Ko'nak), iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor (Turkiya)
Cham Tat Huei, falsafa fanlari doktori (PhD), professor (Malayziya)
Foziljonov Ibrohimjon Sotvoldixo'ja o'g'li, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dots.
Faxridinov Zafarjon Faxridin o'g'li, O'zb. Res. Bosh prokuraturasi HIJQKD boshqarma boshlig'i
Utayev Uktam Choriyevich, Anijon viloyati prokurorining o'rinbosari
Ochilov Farkhod, O'zb. Res. Bosh prokuraturasi IJQK Departamentining Namangan viloyati boshqarmasi boshlig'i
Buzrukhonov Sarvarxon Munavvarxonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Axmedov Javohir Jamolovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), katta o'qituvchi
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), v.b. dots.
Djudi Smetana, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Krissi Lyuis, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Glazova Marina Viktorovna, Iqtisodiyot fanlari doktori (Moskva)
Nosirova Nargiza Jamoliddin qizi, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Sevil Piriyeva Karaman, falsafa fanlari doktori (PhD) (Turkiya)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon o'g'li, TDIU ITI departamenti rahbari
Ochilov Bobur Baxtiyor o'g'li, TDIU katta o'qituvchisi
Golischeva Yelena Vyacheslavovna, Iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent.
Abdukarimova Dinara Rustamxonovna, bank-moliya akademiyasi professori, DSc., professor.
Ikramov Murod Akramovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Nazarova Ra'no Rustamovna, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Editorial board:

Salimov Okil Umrzokovich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Abdurakhmanov Kalandar Khodjayevich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Sharipov Kongirاتبay Avezimbetovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Rae Kwon Chung, South Korea, Honorary Professor at TSUE, Nobel Prize Laureate
Osman Mesten, Member of the Turkish Parliament, Head of the Turkey–Uzbekistan Friendship Society
Akhmedov Durbek Kudratillayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Sayfullo Normatovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Abdurakhmanova Gulnora Kalandarovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Kalonov Mukhiddin Bakhridinovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Siddikova Sadokat Gafforovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogical Sciences
Khudoykulov Sadirdin Karimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Makhmudov Nosir, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Samadov Askarjon Nishonovich, Candidate of Economic Sciences, Professor
Slizovskiy Dmitriy Yegorovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Ikrom Akramovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Eshtayev Alisher Abduganiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khajiyev Bakhtiyor Dushaboyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khakimov Nazar Khakimovich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Musayeva Shoira Azimovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Professor
Ali Konak, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor (Turkey)
Cham Tat Huei, Doctor of Philosophy (PhD), Professor (Malaysia)
Foziljonov Ibrokhimjon Sotvoldikhoja ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Fakhridinov Zafarjon Fakhridin ogli, Head of the DCEC under the Prosecutor General's Office of the Rep. of Uzb.
Utayev Uktam Choriyevich, Deputy Prosecutor of Anijan Region
Ochilov Farkhod, Head of the Namangan Regional Department of the Department of Internal Affairs of Rep. of Uzb.
Buzrukkhonov Sarvarkhon Munavvarkhonovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Akhmedov Javokhir Jamolovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences
Tokhirov Jaloliddin Ochil ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Technical Sciences, Senior Lecturer
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Acting Associate Professor
Judi Smetana, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Chrissy Lewis, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Glazova Marina Victorovna, Doctor of Sciences in Economics (Moscow)
Nosirova Nargiza Jamoliddin kizi, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Sevil Piriyea Karaman, Doctor of Philosophy (PhD) (Turkey)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon ugli, Head of the Department of Scientific Research and Innovations, TSUE
Ochilov Bobur Bakhtiyor ugli, Senior lecturer at TSUI
Golisheva Yelena Vyacheslavovna, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor.
Abdukirimova Dinara Rustamkhanovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Ikramov Murod Akramovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Nazarova Ra'no Rustamovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor

Ekspertlar kengashi:

Berkinov Bazarbay, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Po'latov Baxtiyor Alimovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Aliyev Bekdavat Aliyevich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xalikov Suyun Ravshanovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Rustamov Ilhomiddin, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Hakimov Ziyodulla Ahmadovich, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Kamilova Iroda Xusniddinovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
G'afurov Doniyor Orifovich, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Fayziyev Oybek Raximovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Tuxtabayev Jamshid Sharafetdinovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Xamidova Faridaxon Abdulkarim qizi, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Yaxshiboyeva Laylo Abdisattorovna, katta o'qituvchi
Babayeva Zuhra Yuldashevna, mustaqil tadqiqotchi
Komilova Nilufar Karshiboyevna, Geografiya fanlari doktori, professori
Umirzoqov Ja'sur Artiqboy o'g'li, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent
Zebo Kuldasheva, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent

Board of Experts:

Berkinov Bazarbay, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Pulatov Bakhtiyor Alimovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Aliyev Bekdavat Aliyevich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khalikov Suyun Ravshanovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Rustamov Ilhomiddin, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Khakimov Ziyodulla Akhmadovich, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Kamilova Iroda Xusniddinovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics
Gafurov Doniyor Orifovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogy
Fayziyev Oybek Raximovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Tukhtabayev Jamshid Sharafetdinovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Khamidova Faridaxon Abdulkarimovna, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Yakhshiboyeva Laylo Abdisattorovna, Senior Lecturer
Babayeva Zuhra Yuldashevna, Independent Researcher
Komilova Nilufar Karshiboyevna, Doctor of Geographical Sciences, Professor
Umirzokov Jasur Artiqboy ugli, Doctor of Economic Sciences (DSc), Associate Professor
Zebo Kuldasheva, Doctor of Economic Sciences (DSc), Associate Professor

- 08.00.01 Iqtisodiyot nazariyasi
- 08.00.02 Makroiqtisodiyot
- 08.00.03 Sanoat iqtisodiyoti
- 08.00.04 Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
- 08.00.05 Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
- 08.00.06 Ekonometrika va statistika
- 08.00.07 Moliya, pul muomalasi va kredit
- 08.00.08 Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
- 08.00.09 Jahon iqtisodiyoti
- 08.00.10 Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
- 08.00.11 Marketing
- 08.00.12 Mintaqaviy iqtisodiyot
- 08.00.13 Menejment
- 08.00.14 Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
- 08.00.15 Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
- 08.00.16 Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
- 08.00.17 Turizm va mehmonxona faoliyati

Muassis: "Ma'rifat-print-media" MChJ

Hamkorlarimiz: Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti,
O'zbekiston Respublikasi Bosh prokuraturasi huzuridagi Iqtisodiy
jinoyatlarga qarshi kurashish departamenti

Jurnalning ilmiyligi:

“Yashil” iqtisodiyot va
taraqqiyot” jurnali

O'zbekiston Respublikasi
Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar
vazirligi huzuridagi Oliy
attestatsiya komissiyasi
rayosatining
2023-yil 1-apreldagi
336/3-sonli qarori bilan
ro'yxatdan o'tkazilgan.

MUNDARIJA

O'ZBEKISTON MOLIYA TIZIMINING ZAMONAVIY HOLATI VA UNING BARQARORLIK KO'RSATKICHLARI	18
Nazarov G'ayrat Xayrullayevich	
YUKLARNI TASHISHDA ZARURIY TRANSPORT XUJJATLARI.....	22
Ne'matov Husniddin Alijon o'g'li	
SURXONDARYO VILOYATI HUDUDLARINING MOLIYAVIY BARQARORLIGINI OSHIRISHDA MOLIYAVIY IMTIYOZ VA PREFERENSIYALARNI SAMARALI QO'LLASH YO'NALISHLARI	27
Otamurodova Dildora Abdukrimovna	
GLOBAL BEQARORLIK SHAROITIDA MILLIY IQTISODIYOTNING RAQOBATBARDOSHLIGINI OSHIRISH MODELLARI	32
Saidnazarova Odinabonu Saidolim qizi	
СОВРЕМЕННЫЕ ТЕНДЕНЦИИ ИССЛЕДОВАНИЙ В ОБЛАСТИ УЧЕТА И АУДИТА ФИНАНСОВЫХ ИНСТРУМЕНТОВ.....	37
Пулатова Мадина Бейсеновна	
Табаев Азамат Зарипбаевич	
MAJBURIYATMI YOKI MAJBURIY RISK? MOLIYAVIY MAJBURIYATLAR KONSEPTUAL ASOSLARINING IQTISODIY TABIATI VA ZAMONAVIY TALQINLARI	42
Palvanov Xusniddin Bekimmatovich	
ПРИНЦИПЫ И МЕТОДЫ УЧЕТА ФИНАНСОВЫХ РЕЗУЛЬТАТОВ В СИСТЕМЕ КОРПОРАТИВНОГО УПРАВЛЕНИЯ.....	47
Пу Кебин	
TRANSPORT XIZMATLARI SIFATINI BARQARORLIK NUQTAYI NAZARIDAN O'RGANISH METODOLOGIYASI.....	51
Xodjaniyazov Elbek Sardorovich	
VILOYAT SANOAT KORXONALARINING INNOVATSION RIVOJLANISHIGA TA'SIR ETUVCHI KO'P OMILLI EMPIRIK MODELLAR ASOSIDA TAHLIL QILISH VA PROGNOZLASH (Qashqadaryo viloyati misolida)	57
Avazova Nafisa Namazovna	
SANOAT KORXONALARI SHOVQINI VA ATMOSFERA CHIQINDILARINING TURAR-JOY HUDUDLARI EKOLOGIYASIGA TA'SIRINI KAMAYTIRISH CHORALARI	61
Saparova Shohida Abduvaliyevna	
SANOAT SHOVQINI VA ATMOSFERA IFLOSLANISHINING SHAHAR TURAR JOY HUDUDLARI VA EKOLOGIYASIGA TASIRINI O'RGANISH	65
Shaxyusupova Nilufar Erkin qizi	
BARQAROR SHAHAR RIVOJLANISHIDA SANOAT OQOVA SUVLARINI BIOLOGIK TOZALASH TEXNOLOGIYALARINING ROLI	69
Tursunova Aziza Asrorovna	
SHAHAR EKOLOGIK MUHITIGA SANOAT KORXONALARINING TA'SIRINI BAHOLASH.....	75
Imomnazarov Farrux Saibjabbor o'g'li	
O'ZBEKISTONDA AYOLLAR TADBIRKORLIGI: RIVOJLANISH TENDENSIYALARI VA IQTISODIY KO'RSATKICHLAR TAHLILI.....	78
Xusanova Zulfiya Raxmatullayevna	
KORXONALARDA INVESTITSIYA SAMARADORLIGINI OSHIRISHDA INNOVATSION BOSHQARUV MEXANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH	87
No'monjonova Muazzam Mahbubjon qizi	
SOLIQ TIZIMIDA SOLIQ RISKINI BAHOLASH USLUBIYOTI TAKOMILLASHTIRISH MASALALARI	93
Nasimov Ravshanjon Azimovich	

KICHIK VA O'RTA BIZNES SUBYEKTLARINI RAQAMLASHTIRISHNING IQTISODIY SAMARADORLIGI	100
Kazakova Zulayho Salaxiddinovna	
THE IMPACT OF DIGITAL LITERACY ON LABOR PRODUCTIVITY IN UZBEKISTAN'S SERVICE SECTOR: A REGRESSION ANALYSIS.....	106
Ismoilov Elyorjon Makhamadali Ugli	
Urinov Bobur Nasilloevich	
EKOLOGIK NIZOLARNI HAL ETISHDA SUD AMALIYOTINING O'RNI VA AHAMIYATI.....	112
Gapparov Sarvar Xolmurodovich	
ASOSIY FAOLIYAT XARAJATLARINING NAZARIY VA HUQUQIY ASOSLARI	116
Djumayeva Guzal Axtamovna	
Yadgarova Madina Xasan qizi	
RAQAMLI TRANSFORMATSIYA JARAYONIDA BANK SOHASIDAGI KIBERJINOYATLAR: TAHLIL, TAHDID VA MUHOFAZA MEKANIZMLARI	120
Xudayarova Xurshida Abdunazarovna	
ПРОБЕЛЫ В МЕЖДУНАРОДНО-ПРАВОВОМ РЕГУЛИРОВАНИИ СОВМЕСТНОГО ИСПОЛЬЗОВАНИЯ ВОДНЫХ РЕСУРСОВ ТРАНСГРАНИЧНЫХ РЕК ЦЕНТРАЛЬНОЙ АЗИИ (НА ПРИМЕРЕ БАССЕЙНА АРАЛЬСКОГО МОРЯ).....	126
Тиллахуджаев Аббосхон	
Дилфуза Шакирова	
Мухамедалиева Сайёра	
Ойбек Камилов	
ALOQA XIZMATLARI SAMARADORLIGINI OSHIRISHDA RAQAMLI TRANSFORMATSIYANING O'RNI VA BAHOLASH USULLARI	139
Xazratov Abror Panjiyevich	
STRATEGIC HUMAN RESOURCE MANAGEMENT IN HIGHER EDUCATION: CHALLENGES AND OPPORTUNITIES.....	146
Sultonboyeva Munira Bahodirovna	
Sultanova Kamila Muktorali Kizi	
TIJORAT BANKLARIDA BUXGALTERIYA HISOBINI TASHKIL ETISHNING NORMATIV-HUQUQIY ASOSLARI.....	154
Toshimov Azizbek Hakimovich	
Nomozov G'ofur Abdusalomovich	
DAVLAT BUDJETI XARAJATLARINING ASOSIY YO'NALISHLARI: STRUKTURAVIY TRANSFORMATSIYA VA SAMARADORLIKNI BAHOLASH	158
Izbosarov Bobur Baxriddinovich	
Umirov Sherzod Baxriddinovich	
INTEGRATION OF TRADE MARKETING AND E-COMMERCE: COMBINING ONLINE AND OFFLINE SALES CHANNELS	162
Mamatkulova Shoirja Jalolovna	
AHOLIGA SAVDO XIZMATLARI KO'RSATISH SOHASINI RAQAMLASHTIRISH MEKANIZMINI TAKOMILLASHTIRISH.....	168
Qodirov Farrux Ergash o'g'li	
Jurayev Suxrobjon Saloxiddin o'g'li	
ИСПОЛЬЗОВАНИЕ МАРКЕТИНГОВЫХ ИССЛЕДОВАНИЙ В МАРКЕТИНГОВОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ ПРЕДПРИЯТИЙ.....	177
Маматкулова Шоида Джалоловна	
РОЛЬ И ЗНАЧЕНИЕ ЛОГИСТИКИ В РАЗВИТИИ КОММЕРЧЕСКОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ ТОРГОВЫХ ПРЕДПРИЯТИЙ.....	184
Маматкулова Шоида Джалоловна	

SUN'YI INTELLEKT VA RAQAMLI TRANSFORMATSIYANING BANK SOHASIDA INTEGRATSIYASI XUSUSIYATLARI VA TAHLILI	191
Jurayeva Sevara Zakirovna	
INNOVATION IQTISODIYOTNI SHAKLLANTIRISHNING MEHNAT BOZORIGA TA'SIRLARINI BAHOLASH MASALALARI	197
Tursunboyev Umarbek	
ПРИМЕНЕНИЕ ИСКУССТВЕННОГО ИНТЕЛЛЕКТА И МЕТОДОВ МАШИННОГО ОБУЧЕНИЯ ПРИ ОЦЕНКЕ НЕДВИЖИМОГО ИМУЩЕСТВА НА ПРЕДПРИЯТИЯХ: ОПЫТ УЗБЕКИСТАНА	202
Мирджалилова Дилдора Шухратовна	
Мансурова Сайёра Бахтиёровна	
БАНК ТИЗИМИ БАҲҚАРОРГИНИ ТАЪМИНЛАШ ВОСИТАЛАРИ ВА УСУЛЛАРИНИ ТАКОМИЛЛАШТИРИШ	213
Ж.О.Баходиров	
О'ZBEKISTON AGRAR SUG'URTA BOZORIDA ESG TAMOIYILLARINI JORIY ETISHNING XAVFLARNI BOSHQARISH VA BARQARORLIKNI OSHIRISHDAGI O'RNI.....	219
Kodirova Samira Kamol qizi	
PERSONALISED OFFERS IN DIRECT MARKETING: IMPACT ON SALES AND CUSTOMER LOYALTY.....	225
Mamatkulova Shoira Djalolovna	
TURIZM INFRASTRUKTURASINI RIVOJLANTIRISHDA RAQAMLI XIZMATLARDAN FOYDALANISHNING NAZARIY ASOSLARI VA AQLLI TURIZM KONSEPSIYASI.....	231
Musirmanov Shohboz Usmon o'g'li	
HUDUDLARDA MADANIY TURIZM XIZMATLARINING SAMARADORLIGINI OSHIRISHNING USLUBIY ASOSLARI	237
Shohruzбек Ruziyev	
MARKETING MIX FOR SERVICE COMPANIES: ADAPTATION OF CLASSIC MODELS TO SERVICE MARKETING	244
Mamatkulova Shoira Djalolovna	
15-16 YOSHLI TAEKVONDOCHILARNING KOMPLEKS TAYYORGARLIGI DINAMIKASI.....	250
Tashmatov Sherzod Rixsibayevich	
TIJORAT BANKLARIDA DAROMAD VA XARAJATLAR AUDITINI TAKOMILLASHTIRISH YO'NALISHLARI	256
Toshimov Azizbek Hakimovich	
Mamanov Isroil Islom o'g'li	
TIJORAT BANKLARIDA DAROMAD VA XARAJATLARNING IQTISODIY MOHIYATI.....	260
Toshimov Azizbek Hakimovich	
Ergashev Ilyos To'raqul o'g'li	
DELAYING MOTHERHOOD: BEHAVIORAL AND SOCIO-DEMOGRAPHIC DETERMINANTS OF EARLY CHILDBEARING IN TAJIKISTAN	264
Dr Muhammad Bilal	
Gulyorabonu Usmonova	
RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA BANK XIZMATLARI SAMARADORLIGINI OSHIRISHNING INNOVATION MECHANISMS	275
Xasanova Xamida Xaydaraliyevna	
ELEKTRON TIJORATNI DAVLAT TOMONIDAN QO'LLAB-QUVVATLASH MECHANISMS TAKOMILLASHTIRISH	281
Nazarova Shahodat Ravshan qizi	
THE ROLE OF DIGITAL MARKETING IN INDUSTRIAL COMPANIES	286
Musoyeva Rukhshona Javlon qizi	
APPLICATION OF EXTREME MODELS IN ASSESSING THE ECONOMIC POTENTIAL OF AN ENTERPRISE.....	291
Musayeva Shoira Azimovna	

O'ZBEKISTON IQTISODIYOTIDA SOLIQ VA BUXGALTERIYA ISLOHOTLARINING KORKONALAR FAOLIYATIGA TA'SIRI.....	298
Isayev Jahongir Muzaffarovich Jumaboyeva Zuhra Umidbek qizi	
YAKKA TARTIBDAGI TADBIRKORLAR TOMONIDAN XODIMLAR DAROMADIDAN SOLIQNI TO'LOV MANBAIDA USHLAB QOLISH MEXANIZMINI TAKOMILLASHTIRISH	302
Sabirov Mirza Qilichbayevich	
AGRAR MAHSULOTLARNI QAYTA ISHLASH SANOATINI RIVOJLANTIRISHDA XORIJIY MAMLAKATLAR TAJRIBASI.....	309
Sheraliyev Axror Sodiqovich Ne'matov Javohir Zoxidjon o'g'li	
BIZNES INKUBATORLARNING TASHKILY-HUQUQIY ASOSLARI	314
Narzullayev Shodiyor Eshpulatovich	
GANDBOL BILAN SHUG'ULLANUVCHI CHIZIQ O'YINCHISINI O'YIN JARAYONIDAGI TEXNIK-TAKTIK TAYYORGARLIGINI MAXSUS MASHQLAR ORQALI OSHIRISH SAMARADORLIGI.....	323
R.O. Obloberdiyeva	
AKSIYADORLIK JAMIYATLARI TO'LOV QOBILIYATI VA MOLIYAVIY BARQARORLIGINING IQTISODIY MOHIYATI VA XUSUSIYATLARI	329
Ishonqulov Nizamjon Fayzullayevich Ishbekova Lobar Yunusxonovna	
RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA AKSIYADORLIK JAMIYATLARINING TO'LOV QOBILIYATLARINI OSHIRISH MEXANIZMLARI VA UNING NAZARIY JIHATLARI	335
Ishonqulov Nizamjon Fayzullayevich Ishbekova Lobar Yunusxonovna	
MUSOBAQA DAVRIDA MALAKALI MARKAZ O'YINCHILARINING HUJUM TEXNIKASINI TAKOMILLASHTIRISH USLUBIYATI	340
R.O. Obloberdiyeva	
RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR ASOSIDA SOLIQ NIZOLARINI SUDGACHA TARTIBGA SOLISH MEXANIZMLARINI RIVOJLANTIRISH	348
Solihova Xumora Xasan qizi	
IQTISODIYOTDA "DATA SCIENCE"NING O'RNI VA AHAMIYATI	354
Inatullayeva Intizor Jamshid qizi	
ОЦЕНКА УСТОЙЧИВОСТИ БАНКОВСКОГО СЕКТОРА В УСЛОВИЯХ ВНЕДРЕНИЯ ЦИФРОВЫХ И ФИНТЕХ-РЕШЕНИЙ	357
Абдуллаева Шахло Рустамовна	
MAXSUS IQTISODIY ZONALAR SAMARADORLIGINI BELGILOVCHI ASOSIY KATEGORIYALAR.....	365
Arslanov U.U.	
KORXONA BOSHQARUV TIZIMINI KOMPLEKS TAHLIL QILISHNING ZAMONAVIY INNOVATSION YONDASHUVLARI	372
Yusupov Nurillo Ikromjon o'g'li	
SANOAT SOHASINI RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR ORQALI RIVOJLANTIRISH	378
Alijonov J.A. Abdusattorova Dilobar Abdujabborovna	
O'ZBEKISTON IQTISODIYOTIDA INKLYUZIVLIKNI TA'MINLASHDA IJTIMOIIY HIMOYA VA BANDLIK SIYOSATINING ROLI.....	384
Murodullayev Saydali Fayzulla o'g'li	
XORAZM VILOYATIDA "POTENSIAL – SAMARADORLIK–BARQARORLIK" (PSB) STRATEGIYA MODELINI TATBIQ ETISH: NAZARIYA VA AMALIYOT	391
Yusupov Sherzodbek Baxtiyor o'g'li	

XORAZM VILOYATIDA “POTENSIAL–SAMARADORLIK–BARQARORLIK” (PSB) STRATEGIYA MODELINI TATBIQ ETISH: NAZARIYA VA AMALIYOT

Yusupov Sherzodbek Baxtiyor o‘g‘li

Urganch davlat universiteti

“Iqtisodiyot” kafedrası mustaqil (PhD) izlanuvchisi

ORCID: 0009-0004-4982-9888

Email: sh_bakhtiyorovich@tsue.uz

Annotatsiya: Ushbu maqolada Xorazm viloyatini 2026–2030-yillarda barqaror rivojlantirish uchun muallif tomonidan ishlab chiqilgan “Potensial–Samaradorlik–Barqarorlik” (PSB) strategiya modeli ilmiy asoslanadi. Model uchta ketma-ket bosqichni qamrab olib, har bir bosqich uchun miqdoriy maqsadlar, mas’ul tuzilmalar va monitoring ko‘rsatkichlari belgilangan. ISI (Industrial Sustainability Index) formulasi $ISI = \alpha \cdot F + \beta \cdot S + \gamma \cdot E + \delta \cdot T$ va DEA samaradorlik koeffitsiyentlari asosida 2030-yilga prognoz ko‘rsatkichlari hisoblangan. Tadqiqot 2016–2025-yillar rasmiy statistikasi asosida amalga oshirilgan.

Kalit so‘zlar: PSB strategiya modeli, ISI indeksi, DEA tahlili, mintaqaviy barqaror rivojlanish, sanoat korxonalari samaradorligi, Xorazm viloyati.

Abstract: This article scientifically substantiates the “Potential–Efficiency–Sustainability” (PES) strategic model developed by the author for the sustainable development of the Khorezm region during 2026–2030. The model covers three consecutive stages, with quantitative targets, responsible institutions, and monitoring indicators defined for each stage. Based on the Industrial Sustainability Index (ISI) formula, $ISI = \alpha \cdot F + \beta \cdot S + \gamma \cdot E + \delta \cdot T$, and DEA efficiency coefficients, forecast indicators for 2030 were calculated. The research was conducted using official statistical data for the period 2016–2025.

Keywords: PES strategic model, ISI index, DEA analysis, regional sustainable development, industrial enterprise efficiency, Khorezm region.

Аннотация: В данной статье научно обоснована разработанная автором стратегическая модель «Потенциал–Эффективность–Устойчивость» (ПЭУ) для обеспечения устойчивого развития Хорезмской области в 2026–2030 годах. Модель включает три последовательных этапа, для каждого из которых определены количественные цели, ответственные структуры и показатели мониторинга. На основе формулы индекса устойчивости промышленности (ISI), $ISI = \alpha \cdot F + \beta \cdot S + \gamma \cdot E + \delta \cdot T$, а также коэффициентов эффективности DEA были рассчитаны прогнозные показатели на 2030 год. Исследование выполнено на основе официальных статистических данных за 2016–2025 годы.

Ключевые слова: стратегическая модель ПЭУ, индекс ISI, DEA-анализ, региональное устойчивое развитие, эффективность промышленных предприятий, Хорезмская область.

KIRISH

Mintaqaviy iqtisodiyotni barqaror rivojlantirish muammosi global miqyosda katta ahamiyat kasb etmoqda. Birlashgan Millatlar Tashkilotining «2030-yilgacha Barqaror Rivojlanish Maqsadlari» (BRM-9) sanoat tarmoqlarida resurs samaradorligini oshirishni ustuvor vazifa sifatida belgilagan.¹

Xorazm viloyati statistika boshqarmasining ma’lumotlariga ko‘ra, 2025-yil yakunlariga qadar viloyat sanoat mahsuloti hajmi 5 820,4 mlrd so‘mga yetib, 2016-yilga nisbatan 3,8 baravarga oshdi. Biroq mehnat unumdorligi (53,7 mln so‘m/kishi) milliy o‘rtacha (61,4 mln so‘m/kishi)dan 12,6 foizga past ekanligi tizimli muammolarni ko‘rsatmoqda.²

1 United Nations. Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development. — New York: UN, 2015. — 35 b.

2 Xorazm viloyati statistika boshqarmasi. 2025-yil yakunlari to‘lami. — Urganch, 2025. — 42-b.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Mintaqaviy sanoat samaradorligini oshirish nazariyasi yirik xorijiy olimlar tomonidan keng tadqiq etilgan. Porter M.E. o'zining «Raqobatdosh ustunlik» asarida klasterli sanoat modeli barqaror samaradorlikka erishishning asosiy vositasi ekanini isbotlagan³.

Charnes, Cooper va Rhodes tomonidan 1978-yilda taklif etilgan DEA (Data Envelopment Analysis) metodologiyasi sanoat korxonalari nisbiy samaradorligini o'lchashda keng qo'llanilmoqda⁴. Solow R.M.ning «Texnologik o'zgarish» nazariyasi asosida TFP (Umumiy omil samaradorligi) konsepsiyasi barqaror o'sish modellarida asos bo'ldi⁵.

O'zbekistonlik tadqiqotchilar orasida Aripov A. va Boltaev B. sanoat korxonalari samaradorligini kompleks baholash metodologiyasini ishlab chiqqan⁶. Yo'ldoshev Sh.H. mintaqaviy iqtisodiy prognozlash metodikasini takomillashtirgan⁷. Biroq bu ishlar Xorazm viloyatining o'ziga xos xususiyatlarini inobatga olgan kompleks strategik model yaratishni yetarlicha yoritmaganligi ushbu tadqiqotni dolzarb qiladi.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Tadqiqot 2016–2025-yillar davomidagi Xorazm viloyati sanoat korxonalari panel ma'lumotlari asosida amalga oshirildi. Birlamchi ma'lumot manbalari: O'zbekiston Respublikasi Statistika agentligining rasmiy hisobotlari, Xorazm viloyati statistika boshqarmasining yillik to'plamlari hamda OECD, IEA va UNDP xalqaro bazalari.⁸

Tadqiqotda quyidagi asosiy metodlardan foydalanildi: (1) Kobb-Duglas ishlab chiqarish funksiyasi: $Y = A \cdot K^{\alpha} \cdot L^{\beta}$, OLS orqali $\alpha=0,54$, $\beta=0,38$ parametrlari kalibrlangan; (2) DEA (Data Envelopment Analysis) — korxonalar nisbiy samaradorligini hisoblash (Charnes-Cooper-Rhodes modeli); (3) ISI formulasi: $ISI = \alpha \cdot F + \beta \cdot S + \gamma \cdot E + \delta \cdot T$; (4) trend ekstrapolyatsiyasi va ssenariy tahlili.⁹

ISI formulasida og'irlik koeffitsiyentlari quyidagicha: $\alpha = 0,35$ (moliyaviy samaradorlik F), $\beta = 0,25$ (ijtimoiy samaradorlik S), $\gamma = 0,20$ (ekologik samaradorlik E), $\delta = 0,20$ (texnologik samaradorlik T). Koeffitsiyentlar Xorazm viloyatidagi 247 ta sanoat korxonasi bo'yicha ekspert baholash va regressiya tahlili asosida aniqlangan ($R^2 = 0,847$).

TAHLIL VA NATIJALAR

1-jadval tahlilidan quyidagi asosiy xulosalar kelib chiqadi. P-o'q bosqichida (2026–2027-yillar) ISI 0,51 dan 0,65 ga ko'tarilishi mo'ljallangan (+27,5%). Bu bosqichda asosiy e'tibor yangi klaster infratuzilmasini yaratish, 300 ta malakali mutaxassis tayyorlash va investitsiya muhitini yaxshilashga qaratiladi (1-jadval).

1-jadval. PSB modeli bosqichlari: maqsad, ko'rsatkich va natijalar¹⁰

Ko'rsatkich	P-o'q (2026–2027)	S-o'q (2027–2028)	B-o'q (2028–2030)
ISI maqsad	0,51 → 0,65	0,65 → 0,74	0,74 → 0,81
DEA samaradorlik (θ)	0,56 → 0,64	0,64 → 0,74	0,74 → 0,85
Investitsiya o'sishi	+40%	+35%	+28%
Mehnat unumdorligi	53,7 → 64 mln so'm	64 → 76 mln so'm	76 → 92 mln so'm
Energiya tejamkorligi	18,4% → 25%	25% → 32%	32% → 40%
Eksport hajmi	42 mln USD	78 mln USD	155 mln USD
Yangi ish o'rinlari	+8 000 ta	+14 000 ta	+17 000 ta
Mas'ul tuzilma	Hokimlik + Sanoat vazirligi	Korxona + Klaster	Barcha tuzilmalar

3 Porter M.E. Competitive Advantage: Creating and Sustaining Superior Performance. — New York: Free Press, 1985. — 557 b.

4 Solow R.M. Technical Change and the Aggregate Production Function // Review of Economics and Statistics. — 1957. — Vol. 39, №3. — P. 312–320.

5 Charnes A., Cooper W.W., Rhodes E. Measuring the efficiency of decision making units // European Journal of Operational Research. — 1978. — Vol. 2, №6. — P. 429–444.

6 Aripov A., Boltaev B. Sanoat korxonalari samaradorligini kompleks baholash metodologiyasi. — Toshkent: TDIU, 2022. — 184 b.

7 Yo'ldoshev Sh.H. Mintaqaviy iqtisodiy prognozlash metodikasi. — Toshkent: Fan, 2021. — 156 b.

8 OECD. Regional Industrial Policy Review: Central Asia. — Paris: OECD Publishing, 2024. — 112 b.

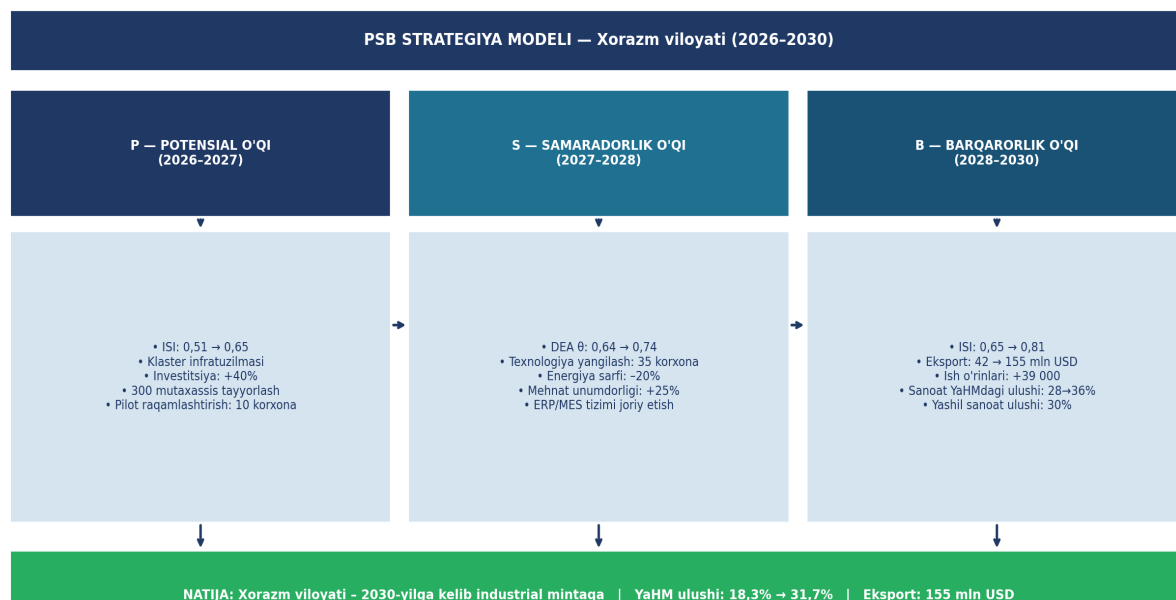
9 Cobb C.W., Douglas P.H. A Theory of Production // American Economic Review. — 1928. — Vol. 18. — P. 139–165.

10 Manba: Xorazm viloyati statistika boshqarmasi ma'lumotlari asosida muallif tomonidan tuzilgan.

S-o'q bosqichida (2027–2028-yillar) 35 ta yirik korxonada texnologik modernizatsiya va ERP/MES tizimlarini joriy etish orqali energiya sarfi 20 foizga kamaytirilishi, DEA koeffitsiyenti esa 0,64 dan 0,74 ga ko'tarilishi rejalashtirilgan. IEA ma'lumotlariga ko'ra, energiya tejash dasturlari ishlab chiqarish rentabelligini o'rtacha 12–15 foizga oshiradi.

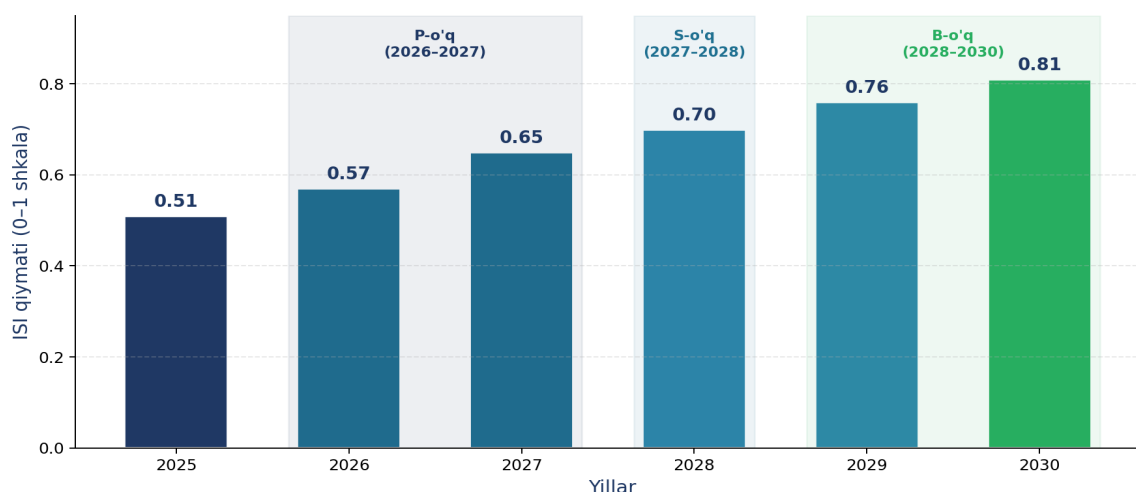
1-sxemada PSB strategiya modelining to'liq arxitekturasini — uch bosqichning maqsad, vazifa va natijalari bilan birlashtirilgan konseptual ko'rinishi — aks ettirilgan (1-rasm).

1-rasm. PSB strategiya modelining konseptual tuzilmasi¹¹

B-o'q bosqichi (2028–2030-yillar) — barqarorlik bosqichi sifatida — eksport hajmini 42 mln dollardan 155 mln dollarga yetkazish (+269%), 39 000 ta yangi ish o'rni yaratish va yashil sanoat ulushini 30 foizga ko'tarishni ko'zda tutadi. Sanoatning Xorazm viloyati YaHMdagi ulushi 28 foizdan 36 foizga oshishi prognoz qilinmoqda.

2-rasmda PSB modeli bosqichlari bo'yicha ISI ko'rsatkichining bashorat qilingan dinamikasi ko'rsatilgan (2-rasm):

2-rasm. ISI dinamikasi (2025–2030): PSB modeli bosqichlari¹²

2-rasmdan ko'rinadiki, ISI ko'rsatkichi 2025-yildagi 0,51 dan 2030-yilga kelib 0,81 ga yetishi prognoz qilinmoqda — bu 58,8 foizlik o'sishdir. OECD ma'lumotlariga ko'ra, mintaqaviy sanoat ISI ko'rsatkichi 0,70 dan yuqori bo'lishi barqaror rivojlanishning minimal standarti hisoblanadi (2-jadval).¹³

11 Muallif tomonidan ishlab chiqilgan

12 Muallif hisob-kitoblari asosida

13 OECD. Regional Outlook 2024: Bridging Regional Divides. — Paris: OECD Publishing, 2024. — 147 b.

PSB modeli va mavjud strategiya yondashuvlarining qiyosiy tahlili¹⁴

Mezon	Porter klasteri	BSC modeli	Solow modeli	PSB modeli (muallif)
Mintaqaviy spetsifika	Cheklangan	Yo'q	Yo'q	To'liq (Xorazm)
Ekologik komponent	Qisman	Qisman	Yo'q	To'liq (ISI)
Miqdoriy maqsadlar	Yo'q	Ha	Ha	Ha (ISI, DEA)
Real vaqt monitoringi	Yo'q	Yo'q	Yo'q	Ha (Navigator)
Bosqichli tatbiq	Yo'q	Yo'q	Yo'q	Ha (3 bosqich)
Prognoz muddati	—	3–5 yil	10+ yil	5 yil (2026–2030)
Mahalliy ma'lumot mosligi	Past	O'RTa	Past	Yuqori

2-jadvaldan ko'rinadiki, PSB modeli to'rtta asosiy afzallikka ega: Xorazm viloyatining geografik-iqtisodiy xususiyatlarini to'liq inobatga olishi; ISI indeksi orqali ekologik barqarorlikni miqdoriy o'lchashi; «Sanoat navigatori» raqamli platformasi orqali real vaqt monitoringi; uch bosqichli ketma-ket tatbiq etish algoritmi.¹⁵

XULOSA VA TAKLIFLAR

Ishlab chiqilgan PSB strategiya modeli Xorazm viloyatini 2026–2030-yillarda barqaror rivojlantirish uchun ilmiy jihatdan asoslangan, miqdoriy ko'rsatkichlarga ega strategik vosita hisoblanadi. Modelning ilmiy yangiligi shundaki, u birinchi marta Xorazm viloyatining o'ziga xos iqtisodiy shart-sharoitlari uchun to'rt komponentli ISI indeksini uch bosqichli PSB strategiyasi bilan birlashtirib, aniq miqdoriy maqsadlar belgilagan.

Prognoz natijalariga ko'ra, PSB modeli to'liq tatbiq etilganda: ISI ko'rsatkichi 0,51 dan 0,81 ga ko'tariladi (+58,8%); eksport 42 mln dollardan 155 mln dollarga yetadi (+269%); 39 000 ta yangi ish o'rni yaratiladi; sanoatning YalMdagi ulushi 28 foizdan 36 foizga oshadi. Bu ko'rsatkichlar «O'zbekiston–2030» strategiyasi bilan to'liq uyg'unlashgan.

Modelni amalda tatbiq etish uchun tavsiya etiladi: viloyat hokimligi tomonidan ijtimoiy-iqtisodiy dasturga kiritish; Sanoat vazirligi bilan muvofiqlashtirish; pilot hududlar sifatida Urganch, Xiva va Qo'ng'iro't tumanlarini tanlash; yillik monitoring hisobotlarini joriy etish.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI:

1. United Nations. Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development. — New York: UN, 2015. — 35 b.
2. Xorazm viloyati statistika boshqarmasi. 2025-yil yakunlari to'plami. — Urganch, 2025. — 42-b.
3. Porter M.E. Competitive Advantage: Creating and Sustaining Superior Performance. — New York: Free Press, 1985. — 557 b.
4. Charnes A., Cooper W.W., Rhodes E. Measuring the efficiency of decision making units // European Journal of Operational Research. — 1978. — Vol. 2, №6. — P. 429–444.
5. Solow R.M. Technical Change and the Aggregate Production Function // Review of Economics and Statistics. — 1957. — Vol. 39, №3. — P. 312–320.
6. Aripov A., Boltaev B. Sanoat korxonalari samaradorligini kompleks baholash metodologiyasi. — Toshkent: TDIU, 2022. — 184 b.
7. Yo'ldoshev Sh.H. Mintaqaviy iqtisodiy prognozlash metodikasi. — Toshkent: Fan, 2021. — 156 b.
8. OECD. Regional Industrial Policy Review: Central Asia. — Paris: OECD Publishing, 2024. — 112 b.
9. Cobb C.W., Douglas P.H. A Theory of Production // American Economic Review. — 1928. — Vol. 18. — P. 139–165.
10. Yusupov Sh.B. Xorazm viloyati sanoat korxonalari samaradorligini oshirishning PSB strategiya modeli. — Urganch, 2026.
11. IEA. Energy Efficiency 2024: Analysis and Outlook to 2030. — Paris: IEA, 2024. — 89 b.
12. OECD. Regional Outlook 2024: Bridging Regional Divides. — Paris: OECD Publishing, 2024. — 147 b.
13. Kaplan R.S., Norton D.P. The Balanced Scorecard: Translating Strategy into Action. — Boston: HBS Press, 1996. — 322 b.

¹⁴ Manba: Porter (1985), Kaplan-Norton (1996), Solow (1957) asarlari va muallif tadqiqoti asosida tuzilgan.

¹⁵ Kaplan R.S., Norton D.P. The Balanced Scorecard: Translating Strategy into Action. — Boston: HBS Press, 1996. — 322 b.

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz HAKIMOV

Musahhih: Zokir ALIBEKOV

Sahifalovchi va dizayner: Hasan MAQSUDOV

2026. № 6/1

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga maqola, reklama, hikoya va boshqa ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin.

Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.

El.Pochta: sq143235@gmail.com

Bot: @iqtisodiyot_77

Tel.: 93 718 40 07

Jurnalga istalgan payt quyidagi rekvizitlar orqali obuna bo'lishingiz mumkin. Obuna bo'lgach, @iqtisodiyot_77 telegram sahifamizga to'lov haqidagi ma'lumotni skrinshot yoki foto shaklida jo'natishingizni so'raymiz. Shu asosda har oygi jurnal yangi sonini manzilingizga jo'natamiz.

"Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali 03.11.2022-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №566955 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: №046523. PNFL: 30407832680027

Manzilimiz: Toshkent shahar, Mirzo Ulug'bek tumani
Kumushkon ko'chasi, 26-uy.

Jurnal sayti: <https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz>